689/04

Den 19. januar 2004 blev i sag nr. 60.845:

xxxxxx xxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har olieforureningsforsikring i Topdanmark Forsikring A/S, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde forsikringsdækning for en anmeldt forureningsskade.

Klagerens advokat redegør i skrivelse af 17/3 2003 til nævnet for sagen således:

"… Topdanmark tilpligtes at anerkende, at den hos min klient den 23. til 25. december 2002 forkomne olieforurening er en dækningsberettiget skade under min klients olieforureningsforsikring hos Topdanmark.

SAGSFREMSTILLING:

Min klient fik den 23. december 2002 leveret 1150 liter fyringsolie fra Statoil i sin olietank på ejendommen …

Den 25. december 2002 konstaterede min klient, at returledningen til olietanken ikke var sat ned i toppen af tanken som normalt, idet returledningen i stedet lå ovenpå tanken. Dette afstedkom et spild på ca. 800 liter fyringsolie.

Min klient kontaktede straks B. Redningsberedskab, som iværksatte de nødvendige foranstaltninger.

S. Kommune meddelte ved skrivelse af 8. januar 2003 forvarsel om påbud om undersøgelse af oprydning af olieforurenet jord, jf. bilag 1.

Ved skrivelse af 9. januar 2003 meddelte Topdanmark, at Topdanmark ikke kunne iværksætte undersøgelser eller oprydning, før kommunen havde meddelt selve påbuddet, jf. bilag 2.

Topdanmark fremkom i den forbindelse selv med standardudformning af et påbud jf. jordforureningslovens § 48.

Topdanmark meddelte endeligt, at Topdanmark straks havde anmodet Oliebranchens Miljøpulje om at foranledige, at der om nødvendigt blev iværksat en umiddelbar afværgeforanstaltning.

Den 27. januar 2003 opkrævede Topdanmark selvrisikoen på min klients forsikring, jf. bilag 3.

Ved skrivelse af 30. januar 2003 rettede advokat H.C.N. på Topdanmarks vegne henvendelse til min klient og gjorde gældende, at Topdanmark ikke kunne anerkende skaden som dækningsberettiget under olieforureningsforsikringen, idet oliefyrsinstallationen efter Topdanmarks opfattelse siden 2001 ikke havde levet op til reglerne i olietanksbekendtgørelsen, jf. bilag 4.

Ved skrivelse af 10. februar 2003 rettede jeg henvendelse til advokat H.C.N. og gjorde gældende, at en eventuel ulovlighed på oliefyrsinstallationen intet havde at gøre med den skete skade, idet skaden ikke kunne have været undgået, uanset om de af advokaten nævnte forhold havde været anderledes udført ved olietanken, jf. bilag 5.

Jeg gjorde samtidig gældende, at sagsøgte eventuelt havde et regreskrav mod Statoil, såfremt det kan dokumenteres, at medarbejderen fra Statoil i forbindelse med påfyldning af olie trak returrøret op af olietanken.

3. 60.845

Ved skrivelse af 20. februar 2003 har advokat H.C.N. på Topdanmarks vegne endnu engang afvist skaden som dækningsberettiget, hvorved nærværende søgsmål er nødvendiggjort.

Til støtte for påstanden gøres det gældende,

at det af min klients forsikringsvilkår for olieforueringsforsikringen fremgår, at forsikringen ikke dækker, når forureningen stammer fra installationer, som sikrede vidste eller burde vide ikke opfylder offentlige forskrifter herom,

at den skete skade skyldtes, at et returrør ved en fejl var trukket op af olietanken, således at olien kunne løbe ud på jorden,

at den skete skade herefter intet har med eventuelle ulovligheder ved olietanksinstallationen at gøre,

at det i øvrigt er udokumenteret, at der forekommer ulovligheder ved olietanken,

at Topdanmark med sine skrivelser af 9. og 27. januar 2003 har anerkendt at dække skaden,

at Topdanmark herefter er bundet af sit tilsagn."

Hertil har selskabets repræsentant i skrivelse af 31/3 2003 til nævnet anført:

"Den 9. januar 2003 gennemgik oliefyrsmontør M.K., L. Eftf., oliefyrsinstallationen. Som det fremgår af denne beskrivelse levede oliefyrsinstallationen på en række punkter ikke op til kravene i olietankbekendtgørelsen. Tanken var således bl.a. placeret ca. 30 cm nede i jorden, ligesom ventilen på tanken og samlinger på olierør befandt sig under jorden.

Som anført i email af 15. januar 2003 fra Hedeselskabet til OM (bilag D), havde klageren oplyst til Hedeselskabet, at han havde overtaget ejendommen ved årsskiftet 1997-98, og at han i sommeren 1998 selv havde flyttet olietanken fra bryggers til terrasse. I forbindelse med at terrassen blev hævet i sommeren 2001, blev det nederste af tanken dækket af 30 cm jord.

Der foreligger i øvrigt ikke nærmere oplysninger om olietanken, herunder etableringsår.

Ved brev af 9. januar 2003 meddelte Topdanmark Forsikring A/S i henhold til selskabets praksis S. Kommune, at selskabet ikke kunne iværksætte undersøgelser eller oprydning, før der var udstedt et påbud. I øvrigt fremgik det klart af dette brev, at Topdanmark på dette tidspunkt endnu ikke havde taget stilling til, om der overhovedet var tale om en skade, som var omfattet af kommunens påbudsadgang efter jordforureningslovens § 48. Klageren modtog kopi af dette brev uden yderligere bemærkninger om forsikringsdækningen (bilag 2).

Den 27. januar 2003 opkrævede Topdanmark Forsikring A/S endvidere rutinemæssigt selvrisikoen på kr. 2.000 fra klageren (bilag 3). Topdanmark Forsikring A/S havde heller ikke på dette tidspunkt endnu taget stilling til, om der var forsikringsdækning for skaden, og i overensstemmelse hermed indeholdt opkrævningen ikke nogen anerkendelse af forsikringsdækningen.

Allerede i mit brev af 30. januar d.å. til klageren (bilag 4) meddelte jeg klageren, at han skulle se bort fra betalingsanmodningen, såfremt han havde modtaget en anmodning om betaling af selvrisikoen, og klageren har da heller ikke betalt det opkrævede beløb.

Endelig har klageren eller dennes advokat på intet tidspunkt i deres efterfølgende korrespondance med undertegnede gjort gældende, at Topdanmark Forsikring A/S allerede skulle have anerkendt forsikringsdækningen. Tværtimod anførte klagerens advokat i sit brev af 10. februar d.å. (bilag 5) følgende:

> 'Det er min klare opfattelse, at Topdanmark Forsikring A/S må anerkende skaden, og at Topdanmark Forsikring A/S herefter naturligvis har et regreskrav mod Statoil.'

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt der er forsikringsdækning eller ej, har jeg følgende bemærkninger:

Som det fremgår af jordforureningslovens § 49, stk. 2, nr. 2 samt Topdanmark Forsikring A/S' forsikringsvilkår for olieforureningsforsikring (bilag E), dækker forsikringen ikke, såfremt forureningen stammer fra installationer, som sikrede vidste eller burde vide, ikke opfylder offentlige forskrifter herom indeholdt i olietankbekendtgørelsen.

Da klageren i sommeren 1998 flyttede olietanken fra bryggers til terrasse, hvilket medførte en radikal ændring af rørføring mv., var der tale om en ændring, som var omfattet af § 20, stk. 2 i den daværende olietankbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 386 af 21. august 1980). Dette betød blandt andet, at olietanken fra dette tidspunkt skulle leve op til samtlige krav i denne bekendtgørelse, herunder bestemmelsen i bekendtgørelsens § 13, stk. 4 om, at overjordiske tanke ikke måtte placeres direkte på jordoverfladen.

I sommeren 2001 blev tankens bund delvis tildækket, hvilket var i strid med § 13, stk. 4 i 1980-bekendtgørelsen. Der var på det tidspunkt trådt en ny olietankbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 829 af 24. oktober 1999) i kraft. I henhold til denne bekendtgørelses § 1, stk. 2 skal enhver olietank opfylde bekendtgørelsens krav om indretning, etablering og brug, jf. dog § 31, stk. 1 og 2. I henhold til § 31, stk. 1 kunne anlæg, der var lovlige ved bekendtgørelsens ikrafttræden, kun i tilfælde af ændringer i indretningen eller benyttelsen kræves bragt i overensstemmelse med reglerne om etablering i bekendtgørelsens kapitel 3-4.

Den delvise tildækning af tanken udgjorde en sådan ændring i indretningen, at tanken herefter i det hele skulle leve op til bekendtgørelsens krav, jf. § 31, stk. 1.

Olietankbekendtgørelsen indeholder i § 3, stk. 4 en definition af 'overjordiske tanke', der omfatter 'både indendørs og udendørs tanke, som er hævet over jordoverfladen'. Da klagerens olietank efter tildækningen i 2001 ikke længere kunne opfylde kravene i denne definition, måtte tanken herefter betragtes som et nedgravet anlæg, hvorfor tanken har skullet leve op til de krav, der stilles til nedgravede anlæg.

Idet jeg i øvrigt kan henvise til mit brev af 30. januar 2003 til klageren (bilag 4), skal jeg bemærke, at tankinstallationen blandt andet ikke har levet op til kravene i be-

kendtgørelsens bilag 1 om tankens udformning og materialetype, rørsystemer samt samlinger på olierør, hvilket blandt andet fremgår af Hedeselskabets notat af 9. januar d.å. (bilag B) og notatet af samme dato fra oliefyrsmontør M.K. (bilag C).

Herudover har tankinstallationen ubestridt ikke opfyldt kravet i olietankbekendtgørelsens § 15, stk. 3, nr. 1 om, at tankinstallationen skulle være forsynet med en enstrenget rørforbindelse.

Med hensyn til den sikredes 'burde viden' om installationernes lovlighed er det både i forarbejderne til jordforureningslovens § 49 og i retspraksis fastslået, at der gælder en vis undersøgelsespligt for en tankejer. Da klager ligefrem selv har udført de pågældende ændringer i olietankinstallationen i 1998 og 2001, har klager haft særlig anledning til at sikre sig, at installationen var lovlig efter ændringerne. Henset til de talrige overtrædelser af olietankbekendtgørelsen, må det lægges til grund, at klager ikke har foretaget sådanne undersøgelser, hvilket heller ikke bestrides i klageskrivelsen til Ankenævnet for Forsikring.

Vilkåret i forsikringsvilkårene om, at forsikringen ikke dækker, når forureningen stammer fra installationer, som sikrede vidste eller burde vide, ikke opfylder offentlige forskrifter herom indeholdt i olietankbekendtgørelsen, er en objektiv afgrænsning af selskabets ansvar. Det er derfor ikke afgørende, om der foreligger årsagssammenhæng mellem overtrædelsen af vilkåret og den skete skade.

Vilkåret er helt i overensstemmelse med ordlyden af jordforureningslovens § 49, stk. 2, nr. 2, hvorefter forsikringspligten ikke omfatter dækning af udgifter, hvor forureningen stammer fra installationer, som sikrede vidste eller burde vide, ikke opfylder offentlige forskrifter herom indeholdt i olietankbekendtgørelsen. I modsætning til bestemmelsen i § 49, stk. 2, nr. 3 om bekendtgørelse om vejtransport af farligt gods, indeholder denne bestemmelse ikke noget krav om, at forureningen skal skyldes en overtrædelse af bekendtgørelsens regler.

Selv i tilfælde af at vilkåret skulle opfattes som en sikkerhedsforskrift, ville der imidlertid ikke være forsikringsdækning i dette tilfælde, jf. forsikringsaftalelovens § 51, stk. 1.

Såfremt tankinstallationen var blevet forsynet med en enstrenget rørforbindelse, jf. olietankbekendtgørelsens § 15, stk. 3, nr. 1, havde det ikke været muligt at fjerne returrøret midlertidigt og dermed udlede olie til jorden, idet der i givet fald slet ikke havde været noget returrør. Årsagen til at der er blevet indført dette krav, som i øvrigt siden 1. januar d.å. har gjaldt for alle eksisterende villatanke uanset etableringsår, er da også netop, at de offentlige myndigheder på denne måde har forsøgt at afværge de olieudslip, der tidligere hyppigt fandt sted via et returrør, der ikke var forsvarligt monteret til oliefyret eller tanken.

Endelig vedlægges som bilag F brev af 17. januar d.å. fra Statoil til OM, hvoraf det fremgår, at den pågældende chauffør afviser at skulle have fjernet returrøret. Ved vurderingen af, om det er klager selv eller chaufføren fra Statoil, der har fjernet returrøret og dermed forårsaget olieforureningen, står påstand således mod påstand. Såfremt klager fastholder, at det skulle være Statoil, der har forårsaget skaden på en ansvarspådragende måde, vil klager imidlertid have mulighed for at anlægge en erstatningssag mod Statoil for at få refunderet omkostningerne forbundet med opfyldelsen af S. Kommunes påbud."

Nævnet udtaler:
I sommeren 1998 blev olietanken flyttet fra ejendommens bryggers. I forbindelse med at klagerens terrasse blev hævet i sommeren 2001, blev det nederste af tanken dækket af 30 cm jord. Nævnet finder, at den delvise tildækning udgør en ændring i indretningen i henhold til bekendtgørelse af 24/10 1999, og at tanken derfor skulle bringes i overensstemmelse med reglerne om etablering i bekendtgørelsens kapital 3-4. Tanken er endvidere ikke bragt i overensstemmelse med nævnte bekendtgørelses bestemmelse om, at tankinstallationen skulle være forsynet med en enstrenget rørforbindelse.

Klageren har i forbindelse med olietankens nye placering ikke foretaget sig noget for at sikre sig olietankens lovlighed. Uanset om bestemmelserne i olietanksbekendtgørelsen skal anses for en objektiv dækningsbetingelse eller en sikkerhedsforskrift, har klageren

derfor ikke krav på erstatning, da han ikke har gjort, hvad der med rimelighed kan forventes af ham for at sikre sig, at tanken var lovlig, hvorved tillige bemærkes, at skaden ikke ville være sket, hvis tanken havde været forsynet med en enstrenget rørforbindelse.

Herefter, og da nævnet endvidere ikke finder det godtgjort, at selskabet har afgivet et dækningstilsagn,

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand